

Par IKP 2023.gada 3.ceturksnī

Ekonomika turpina bremzēties, uzlaboju sagaidāmi 2024.gadā

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem 3.ceturksnī IKP salīdzināmās cenās bija par 0,7% mazāks nekā pirms gada. Norises ekonomikā 3.ceturksnī ir bijušas nedaudz vājākas nekā pirms mēneša publicētajā IKP ātrajā novērtējumā. Kopumā šogad trīs ceturkšņos IKP saruka par 0,6%, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

2023.gadā iedzīvotāju reālo ienākumu kritums ir būtiski ietekmējis iedzīvotāju pirktspēju. Šogad 3.ceturksnī mājsaimniecību patēriņš bija par 1,3% mazāks nekā pirms gada, kas ir nedaudz mērenāks kritums nekā gada pirmajos ceturkšņos.

Šī gada 3.ceturksnī pieauga sabiedriskais patēriņš un investīcijas. Valdības izdevumi 3.ceturksnī gada griezumā pieauga par 7,7%. Savukārt investīcijas šajā pašā laika posmā palielinājās par 3,1%, kas gan bija lēnāks kāpums nekā tika paredzēts iepriekš. Ieguldījumi mājokļos, ēkās un būvēs 3.ceturksnī bija par 16% lielāki nekā pagājušā gada 3.ceturksnī. Tajā pašā laikā investīcijas mašīnās un iekārtās saruka par 7,1% un ieguldījumi intelektuālā īpašuma produktos – par 1,4 procentiem.

Ekonomisko aktivitāšu bremzēšanās Latvijā tirdzniecības partnervalstīs ietekmē ārējo tirdzniecību - 3.ceturksnī saruka gan eksporta, gan importa apjomi. Preču un pakalpojumu eksports 3.ceturksnī bija par 11,8% mazāks kā pirms gada. Preču eksports saruka par 14,7% un pakalpojumu eksports – par 4%. Preču un pakalpojumu imports samazinājies par 8,3 procentiem. 3.ceturksnī eksporta-importa saldo faktiskajās cenās bija -4% no IKP.

Nozaru griezumā arī 3.ceturksnī saglabājās ļoti atšķirīgas attīstības tendences. Nelabvēlīgie laikaapstākļi 3.ceturksnī būtiski ietekmēja lauksaimniecības nozari (kritums gada griezumā par 10,7%). Eksporta iespēju pasliktināšanās turpina negatīvi ietekmēt apstrādes rūpniecību (apjomu samazinājums par 6,3%). Pārējā rūpniecībā apjomu samazinājumu (par 9,3%) ietekmēja kritums elektroenerģijas, gāzes un siltumapgādes nozarē, kā arī ieguves rūpniecībā. Vājš mājsaimniecību patēriņš un ārējās tirdzniecības sarukums ietekmē mazumtirdzniecības un vairumtirdzniecības nozares – kopumā tirdzniecībā 3.ceturksnī apjomi saruka par 3,6% salīdzinājumā ar pagājušā gada 3.ceturksni. Transporta un uzglabāšanas nozares apjomi saruka par 9,8%, bet finanšu sektorā kritums bija par 14,5%. Savukārt 3.ceturksnī vērojams pieaugums būvniecībā un vairumā pakalpojumu nozaru. Būvniecības nozarē pieaugums gada griezumā bija par 16,1%, kas veidoja lielāko pozitīvo devumu ekonomikā 3.ceturksnī. Apjomu pieaugums 3.ceturksnī bija arī izmitināšanas un ēdināšanas nozarē, operācijās ar nekustamo īpašumu, izglītībā, veselības aprūpē, kā arī mākslas, izklaides un atpūtas nozarē.

Gada pēdējos mēnešos būtiskas pārmaiņas tautsaimniecībā nav gaidāmas un kopumā 2023. gadā IKP saglabāsies tuvu 2022. gada līmenim. Paredzams, ka nākamgad situācija uzlabosies. Starptautiskās institūcijas prognozē, ka mūsu lielākajos eksporta tirgos 2024. gadā ekonomika augs, kas pozitīvi ietekmēs mūsu eksporta iespējas. Reālajai algai atsākot pieaugt, sagaidāms, ka atsāks augt arī privātais patēriņš, ES fondu programmu īstenošana pozitīvi ietekmēs investīciju dinamiku. Būtiski nepasliktinoties norisēm ārējā vidē, sagaidāms, ka ekonomikas izaugsme 2024.gadā varētu sasniegt 2 procentus.

